

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2006 vp

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan päätökseksi eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta

Lakialoite laiksi Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi puhemiesneuvoston ehdotuksen eduskunnan päätökseksi eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta (PNE 1/2006 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt puhemiesneuvoston ehdotuksen yhteydessä lakialoitteen Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain

1 §:n muuttamisesta (LA 66/2006 vp), joka on lähetetty valiokuntaan 26 päivänä syyskuuta 2006.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- eduskunnan II varapuhemies Ilkka Kanerva
- eduskunnan apulaispääsihteeri Jarmo Vuorinen, eduskunnan kanslia
- professori Mikael Hidén
- professori Veli-Pekka Viljanen.

PUHEMIESNEUVOSTON EHDOTUS JA LAKIALOITE

Puhemiesneuvosto ehdottaa eduskunnan työjärjestyksen täydentämistä säännöksellä eduskunnan mahdollisuudesta asettaa valiokunta puhemiesneuvoston ehdotuksesta uudelleen valtioneuvoston tultua eduskuntavaalien jälkeen nimettyksi. Sääntelyllä pyritään siirtämään eduskunnan järjestäytymisen painopistettä vaalikauden alussa vaiheeseen, jossa valtioneuvosto on tullut muodostetuksi. Eduskunnan työjärjestystä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi eräiden eduskunnan valitsemien toimielinten toimikauden pidentämiseksi koko vaalikauden mittaiseksi.

Ehdotetut säännökset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vaalikauden 2007—2010 alussa eli 22 päivänä maaliskuuta 2007.

Lakialoitteessa ehdotetaan Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:ää muutettavaksi siten, että eduskunta valitsee edustajat Euroopan neuvoston parlamentaariseen yleiskokoukseen vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä koko vaalikaudeksi. Lakialoite liittyy puhemiesneuvoston ehdotukseen eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta (PNE 1/2006 vp).

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Puhemiesneuvosto ehdottaa eduskunnan työjärjestyistä täydennettäväksi säännöksellä, jonka mukaan eduskunnan pysyvät valiokunnat asetetaan viipymättä eduskunnan kokoonnuttua vaalikauden ensimmäisille valtiopäiville. Ehdotuksen perusteella valiokunta voidaan kuitenkin asettaa puhemiesneuvoston ehdotuksesta uudelleen valtioneuvoston tultua eduskuntavaalien jälkeen nimitetyksi. Eduskunnan muiden toimielinten asettamisessa on tarkoitus siirtyä käytäntöön niiden valitsemisesta pääsäännön mukaan vasta valtioneuvoston nimittämisen jälkeen.

Eduskunta asettaa pysyvät valiokunnat perustuslain 35 §:n 1 momentin mukaan vaalikaudeksi. Valiokunnat ja eduskunnan muut toimielimet asetetaan perustuslain 37 §:n 1 momentin perusteella vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä koko vaalikaudeksi, jollei perustuslaissa, eduskunnan työjärjestyksessä tai eduskunnan hyväksymässä toimielimen johtosäännössä toisin säädetä. Eduskunta voi kuitenkin vaalikauden aikana päättää puhemiesneuvoston ehdotuksesta asettaa toimielimen uudelleen.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin antamassaan kannanotossa (7.3.2006 4 §) pitänyt periaatteelliselta kannalta varsin tärkeänä, että ylimpänä valtioelimenä Suomessa oleva eduskunta on täysimääräisesti toimintakykyinen mahdollisimman pian eduskunnan kokoonnuttua vaalikauden ensimmäisille valtiopäiville. Valiokunta on todennut tämän edellyttävän ennen kaikkea toimintakykyistä valiokuntalaitosta. Ehdotettu säännös pysyvien valiokuntien asettamisesta viipymättä eduskunnan kokoonnuttua vaalikauden ensimmäisille valtiopäiville on tältä kannalta asianmukainen. Työjärjestykseen otettavaksi ehdotettu säännös mahdollisuudesta asettaa valiokunta puhemiesneuvoston ehdotuksesta uudelleen ei sekään ole perustuslain kannalta ongelmallinen, kun otetaan huomioon perustuslain 37 §:n 1 momentin sääntely toimielimen uudelleenasettamismahdollisuudesta.

Käytännöksi ehdotuksen perustelujen mukaan muodostuneeksi, että puhemiesneuvosto eh-

dottaa kaikki valiokunnat uudelleen asetettaviksi valtioneuvoston tultua eduskuntavaalien jälkeen nimitetyksi. Perustuslakivaliokunnan mielestä tällaiseen käytäntöön ei kuitenkaan ole syytä pyrkiä, vaan puhemiesneuvoston on aina harkittava erikseen eduskunnan valiokunnan uudelleen asettamista. Valiokunnan uudelleen asettaminen voi vaalikauden alun järjestäytymistoimenpiteiden yhteydessä tulla perustuslakivaliokunnan mielestä kysymykseen lähinnä sellaisissa tilanteissa, joissa tavanomaista täydennysvaalia ei saada aikaiseksi tai vaali ei muista syistä ole tarkoituksenmukainen keino muutosten tekemiseksi valiokunnan kokoonpanossa.

Perustuslakivaliokunnalla ei ole huomautettavaa puhemiesneuvoston ehdotuksen perusteluista ilmenevästä tarkoituksesta omaksua käytäntö, jossa muut vaalikauden alussa valittavat toimielimet kuin valiokunnat ja kansliatoimikunta valitaan pääsäännön mukaan vasta valtioneuvoston tultua nimitetyksi. Ehdotukset Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan ja Suomen Pankin tilintarkastajien toimikauden pidentämisestä vaalikauden mittaiseksi ovat asianmukaisia.

Puhemiesneuvoston ehdotuksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa säädösehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunta on täydentänyt säädösehdotuksen voimaantulosäännöstä niin, että muutokset tulevat voimaan ehdotuksessa tarkoitettuna päivänä eli 22.3.2007.

Lakialoite Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta liittyy puhemiesneuvoston ehdotukseen Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan toimikauden pidentämisestä vaalikauden mittaiseksi. Asianmukaista on, että lakiehdotus vahvistetaan tulemaan voimaan samana päivänä kuin puheena oleva eduskunnan työjärjestyksen muutos eli 22.3.2007.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Voimaantulosäännös

*että puhemiesneuvoston ehdotukseen sisältyvä ehdotus eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta hyväksytään muutoin muuttamattomana paitsi voimaantulosäännös täydennettynä (**Voimaantulosäännös**) ja*

Tämä eduskunnan päätös tulee voimaan 22 päivänä maaliskuuta 2007.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kimmo Sasi /kok
vpj. Arja Alho /sd
jäs. Heidi Hautala /vihr
Hannu Hoskonen /kesk
Roger Jansson /r
Johannes Koskinen /sd
Annika Lapintie /vas
Outi Ojala /vas

Reino Ojala /sd
Markku Rossi /kesk
Arto Satonen /kok
Seppo Särkiniemi /kesk
Ilkka Taipale /sd
Astrid Thors /r (osittain)
vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sami Manninen.